Rhaglen Gyflawn

Gwasanaeth Democratiaeth
Swyddfa'r Cyngor
CAERNARFON
Gwynedd
LL55 1SH

At: Aelodau'r Cydbwyllgor GwE 26/11/2018

Annwyl Aelod,

Cydbwyllgor GwE – 28 Tachwedd 2018
ADRODDIADAU HWYR

Atodaf adroddiadau hwyr yng nghyswllt yr eitemau isod:-

1. Y GYMRAEG MEWN ADDYSG 2 - 36

Adroddiad i ddilyn

Yn gywir,

Annes
Annes Sion
Swyddog Cefnogi Aelodau

ADRODDIAD I'R CYD-BWYLLGOR

28 Tachwedd 2018

Adroddiad gan: **Alwyn Jones, Cyfarwyddwr Cynorthwyol GwE**

Pwnc: **Y Gymraeg mewn Addysg – adolygu'r ddarpariaeth ar draws y rhanbarth**

1. PWRPAS YR ADRODDIAD

1.1 Gofynnir i'r Cydbwyllgor gymeradwyo'r cynigion a amlinellir isod (4) er mwyn grymuso'r Awdurdodau a'r Rhanbarth i ymateb i, ac i gyflawni gweledigaeth Llywodraeth Cymru fel y nodir yn:

- *Cymraeg 2050: Miliwn o siaradwyr*
- Addysg yng Nghymru: Cenhadaeth ein Cenedl – Cynllun Gweithredu 2017-21
- Y Gymraeg mewn Addysg – Cynllun Gweithredu 2017-21
- Un iaith i bawb: Adolygiad o Gymraeg ail iaith yng Nghyfnodau Allweddol 3 a 4

2. CEFNDIR

2.1 Fel y nodir yn y Cynllun Busnes Lefel 2 'Y Gymraeg mewn Addysg', a chylch gorchwyl Bwrdd Strategol y Gymraeg, un o rolau disgwyliedig y Bwrdd yw adolygu'r ddarpariaeth a gynigir ar draws y rhanbarth er mwyn sicrhau fod adnoddau arbenigol cyfredol yn cefnogi a diwallu anghenion lleol a rhanbarthol yn llawn ac effeithiol.

2.2 Cyfarfu cynrychiolwyr yr awdurdod ddechrau Medi i drafod darpariaeth yn y rhanbarth a'r defnydd o'r GGA mewn perthynas â'r Gymraeg. Adroddwyd i'r Bwrdd Strategol ar 17.09.18. Cyflwynwyd yr argymhellion canlynol i Fwrdd Rheoli GwE:

- bod angen gwarchod yr arian,
- bod angen annog cydweithio er mwyn bod yn fwy effeithlon,
- bod angen ffordd o fonitro'r gwariant er mwyn cyfiawnhau ei warchod.

3. Y SEFYLLFA BRESENNOL

3.1 Mae'r model ddarpariaeth bresennol fel a ganlyn:

- GwE:
  - Gweithredu blaenoriaethau y Cynllun Busnes Lefel 2
  - YCG (safonau a'r daith ddiwygio)
  - Tim Y Gymraeg GwE

  Gweler atodiad 1 – Cynllun Busnes Lefel 2

- Awdurdodau
  - Canolfannau Iaith
  - Canolfannau Trochi
  - Timau / Athrawon Ymgynghorol y Gymraeg W
  - Siarter Iaith / Cymraeg Campus
  - Cyd-gysylltwyr Iaith

  Gweler Atodiad 2 – Crynodeb o ddarpariaeth yr ALl.

3.2 Cyllideb - crynodeb

	2018-2019
Fframwaith Llywodraeth Cymru ar gyfer cynyddu'r defnydd o'r Gymraeg	£241,400
Datblygu'r gweithlu i gefnogi'r Gymraeg mewn addysg	£614,240
Grant Gwella Addysg	£2,138,991
CYFANSWM	**£2,994,631**

3.3 Llywodraethiant a'r strwythur:

Mae'r strwythur rhanbarthol ar gyfer cefnogi'r Gymraeg wedi'i adolygu yn ddiweddar fel a ganlyn:

- *Bwrdd Strategol Y Gymraeg* yn arwain, chydlynu a rheoli maes y Gymraeg yn rhanbarthol dan arweiniad strategol GwE.

- Strategaeth a Chynllun Busnes Lefel 2 Rhanbarthol ar gyfer Y Gymraeg i sicrhau cyfeiriad strategol rhanbarthol yn y maes.

- Byrddau Prosiect sy'n cyfateb i flaenoriaethau'r Cynllun Busnes er mwyn llywio ac arwain ar feysydd penodol.

- Y Bwrdd Strategol sy'n gyfrifol am atebolrwydd a monitro chwarterol y Cynlluniau Busnes.

- Byrddau Prosiect yn adrodd ar gynnydd y Cynlluniau Busnes Lefel 3 i'r Bwrdd Strategol i gychwyn. Yn unol â'r drefn gytunedig, bydd materion sydd yn eu hamlygu eu hunain fel rhai sydd angen sylw yn cael eu cyfeirio at Fwrdd Rheoli GwE yn ôl yr angen.

- Cadeirydd Bwrdd Strategol y Gymraeg sydd yn gyfrifol am baratoi adroddiad monitro chwarterol i Fwrdd Rheoli GwE ac i'r Cydbwyllgor yn ôl yr angen.

- Cynlluniau Strategol y Gymraeg mewn Addysg yr Awdurdodau – drwy'r Cynllun Busnes Lefel 2 Rhanbarthol, adnabod sut mae'r gwaith rhanbarthol yn cefnogi'r deilliannau / blaenoriaethau sydd wedi eu nodi yn CSGA.

3.4 Ystyriaethau - camau nesaf:

Mae *Cynllun gweithredu Y Gymraeg mewn addysg* yn gosod y cyfeiriad a chamau gweithredu penodol ar gyfer gwireddu gweledigaeth LlC, gan bwysleisio'r angen i wella'r gefnogaeth i blant a phobl ifanc sy'n dysgu Cymraeg.

Mae'n amserol i adolygu'r strwythur rhanbarthol er mwyn sicrhau bod yr Awdurdodau a'r Rhanbarth yn ymateb i, ac yn adlewyrchu cyfeiriad polisi'r Llywodraeth Cymru yn y maes hwn.

4. ARGYMHELLION

4.1 Gofynnir i'r Cydbwyllgor gymeradwyo bod y rhanbarth yn cynnal adolygiad o'r ddarpariaeth bresennol fel paratoad ar gyfer ymgynghoriad ffurfiannol mewn perthynas â'r cwestiwn canlynol:

Beth yw'r model ddarpariaeth fydd yn sicrhau bod y rhanbarth yn ymateb yn llawn i gyfeiriad polisi Llywodraeth Cymru ac yn sicrhau cydlynedd a chynhwysedd briodol i gynnig gwasanaeth rhanbarthol o ansawdd sy'n rhoi gwerth am arian?

4.2 Rhesymeg a chyfiawnhad dros argymell y penderfyniad:

Drwy weithredu'r argymhelliad, byddai'n:

- Gosod cyfeiriad strategol clir ac effeithiol ac yn grymuso'r awdurdodau a'r rhanbarth i ymateb i, ac i gyflawni polisi a gweledigaeth Llywodraeth Cymru:
  - *Cymraeg 2050: Miliwn o siaradwyr*.
  - Addysg yng Nghymru: Cenhadaeth ein Cenedl – Cynllun Gweithredu 2017-21
  - Y Gymraeg mewn Addysg – Cynllun Gweithredu 2017-21
  - Un iaith i bawb: Adolygiad o Gymraeg ail iaith yng Nghyfnodau Allweddol 3 a 4
  - Cynlluniau Strategol y Gymraeg mewn Addysg pob Awdurdod Addysg
  - Adroddiad Aled Roberts - Adolygiad brys o Gynlluniau Strategol y Gymraeg mewn Addysg pob Awdurdod
  - Strategaeth Iaith pob Awdurdod
  - Strategaeth Iaith Uwchradd (Gwynedd yn unig)
  - Gweithrediad ac effaith y Siarter Iaith Gymraeg ymhob Awdurdod

- Gweithrediad ac effaith Cymraeg Campus ymhob Awdurdod

- Osgoi dyblygu a sicrhau gwell trefn a mwy o gysondeb rhanbarthol o ran cefnogi'r Gymraeg i ymateb i anghenion lleol.

- Sicrhau cydlynedd a chynhwysedd briodol i gynnig gwasanaeth rhanbarthol o ansawdd yn y maes.

- Sicrhau defnydd mwy effeithiol o adnoddau rhanbarthol a gwell gwerth am arian.

- Sicrhau fod arbenigeddau ac arferion da yn cael eu rhaeadru ar draws y rhanbarth.

5.0 GOBLYGIADAU ARIANNOL

5.1 Mae unrhyw oblygiadau o ran y gyllideb yn ddibynnol ar ganlyniad yr adolygiad arfaethedig.

6.0 EFFAITH O RAN CYDRADDOLDEB

6.1 Nid oes unrhyw oblygiadau newydd o ran cydraddoldeb yn codi o'r adroddiad hwn.

7.0 GOBLYGIADAU PERSONÉL

7.1 Mae unrhyw oblygiadau o ran personél yn ddibynnol ar ganlyniad yr adolygiad arfaethedig.

8.0 YMGYNGHORI Â WNAED

8.1 Ymgynghorwyd â Bwrdd Rheoli GwE a'r Cydbwyllgor.

9.0 **ATODIADAU**

9.1 Atodiad 1 – Cynllun Busnes Lefel 2

Atodiad 2 – Crynodeb o'r ddarpariaeth

BARN Y SWYDDOGION STATUDOL

Swyddog Monitro:

Rhoddaf unrhyw arweiniad angenrheidiol yn y Cyd-Bwyllgor.

Swyddog Cyllid Statudol:

Gwelaf mai cymeradwyaeth ar gyfer cynnal adolygiad o'r ddarpariaeth bresennol sydd dan sylw, gyda rhan 5.1 o'r adroddiad yma'n cadarnhau bydd unrhyw oblygiadau o ran y gyllideb yn ddibynnol ar ganlyniad yr adolygiad arfaethedig.

Deallaf bydd awdur yr adroddiad yn amlygu’r ymhlygiadau ariannol pryd bynnag fydd canlyniadau’r adolygiad gerbron Cydbwyllgor GwE, ac adeg hynny bydd modd i mi sylwebu o safbwynt priodoldeb ariannol y bwriad / dewisiadau.

CYNLLUN BUSNES 2018-19

Y GYMRAEG MEWN ADDYSG

Cyf	***Blaenoriaethau***	***Gweithredu***	***Allbynnau a meini prawf llwyddiant 2018-2019***	***Cyfrifoldeb / Arwain***	***Dyddiad Targed***	***Ffynhonnell gyllid***
1.	**Adolygu'r strwythur rhanbarthol ar gyfer gweithredu'n strategol i gefnogi'r Gymraeg.**	Sefydlu *Bwrdd Strategol Y Gymraeg* i arwain, chydlynu a rheoli maes y Gymraeg yn rhanbarthol dan arweiniad strategol GwE. Cytuno ar gylch gorchwyl, aelodaeth a threfn gweithredu. Sefydlu timau prosiect sy'n cyfateb i flaenoriaethau'r Cynllun Busnes er mwyn llywio ac arwain ar feysydd penodol. Timau prosiect i lunio Cynllun Busnes Lefel 3 ar gyfer pob maes blaenoriaeth. Y Bwrdd Strategol i gymryd cyfrifoldeb am atebolrwydd a monitro chwarterol y Cynlluniau Busnes. Y Bwrdd Strategol i dderbyn adroddiadau monitro/cynnydd y Cynlluniau Busnes Lefel 3, a'u	Cyfeiriad strategol clir ac effeithiol wedi ei osod fydd yn grymuso'r awdurdodau a'r rhanbarth i ymateb i, ac i gyflawni polisi a gweledigaeth Llywodraeth Cymru. Cysondeb gweithredu a threfn atebolrwydd glir yn ei le yn unol â chyfeiriad strategol y rhanbarth ac anghenion lleol. Cysondeb rhanbarthol o ran cefnogi'r Gymraeg i ymateb i anghenion lleol. Cydlynedd a chynhwysedd briodol i gynnig gwasanaeth rhanbarthol o ansawdd yn y maes. Defnydd mwy effeithiol o adnoddau rhanbarthol a gwell gwerth am arian.	Alwyn Jones, GwE Tîm Prosiect 1 - Adolygu'r ddarpariaeth Ranbarthol	Medi 2018 Medi 2018 Amserlen monitro chwarterol GwE	Craidd

		dadansoddi ar sail cyflawniad a risg pellach. Y Timau Prosiect i adrodd ar gynnydd eu Cynlluniau Busnes Lefel 3 i'r Bwrdd Strategol. Yn unol â'r drefn gytunedig, byddai materion sydd yn eu hamlygu eu hunain fel rhai sydd angen sylw yn cael eu cyfeirio i Fwrdd Rheoli GwE yn ôl yr angen. Cynlluniau Strategol y Gymraeg mewn Addysg (CSGA) yr Awdurdodau – drwy'r Cynllun Busnes Lefel 2 Rhanbarthol ar gyfer Y Gymraeg, adnabod sut mae'r gwaith rhanbarthol yn cefnogi'r deilliannau / blaenoriaethau sydd wedi eu nodi yn CSGA.	Arbenigeddau ac arferion da yn cael eu rhaeadru ar draws y rhanbarth. Gwaith rhanbarthol yn cefnogi deilliannau / blaenoriaethau yr Awdurdodau.			
2	- **Athrawon Ymgynghorol y Gymraeg / Canolfannau Iaith.**	Bwrdd Strategol y Gymraeg i adolygu'r ddarpariaeth a gynigir ar draws y rhanbarth er mwyn sicrhau fod adnoddau cyfredol yn cefnogi a diwallu anghenion lleol a rhanbarthol yn llawn ac effeithiol: i)Sicrhau capasiti digonol i ddiwallu blaenoriaethau lleol a rhanbarthol yn llawn.	**Deilliant 1 CSGA: Mwy o blant saith oed yn cael eu haddysgu drwy gyfrwng y Gymraeg** Cydlynedd a chynhwysedd briodol i gynnig gwasanaeth rhanbarthol o ansawdd yn y maes. Arbenigeddau ac arferion da yn cael eu rhaeadru ar draws y rhanbarth.	Alwyn Jones, GwE Tîm Prosiect 1 - Adolygu'r ddarpariaeth Ranbarthol	Mawrth 2019	Craidd

		ii)Rhannu arferion da ar draws y rhanbarth. iii)Cynllunio strwythur i sicrhau cysondeb monitro safonau ac atebolrwydd ar draws y rhanbarth. iv)Cyd-weithio i sicrhau rhaglen gynhwysfawr o hyfforddiant iaith gyntaf ac ail iaith gynradd ac uwchradd sydd yn ateb gofynion ysgolion yn seiliedig ar dystiolaeth. v)Sicrhau cefnogaeth a herio ysgolion er mwyn codi a chynnal safonau disgyblion o bob ystod gallu iaith gyntaf ac ail iaith yn y sector cynradd ac uwchradd. viii)Sicrhau ethos sy'n hyrwyddo dwyieithrwydd yn yr ysgolion cynradd ac uwchradd ar draws y rhanbarth. ix)Cynnig cyfleoedd sy'n cyfoethogi'r cwricwlwm i ddysgwyr ail iaith mewn partneriaeth â rhanddeiliaid eraill.	Cynnal a chodi safonau iaith gyntaf ac ail iaith ar draws y rhanbarth. Strwythur pendant o fonitro wedi'i sefydlu sy'n arwain at godi safonau. Adroddiadau Estyn yn cadarnhau safonau. Gwelliant yn ansawdd y dysgu ac addysgu. Cynnydd yn safonau iaith gyntaf ac ail iaith yn erbyn targedau heriol CSGA bob ALl. Arferion dwyieithrwydd effeithiol mewn ysgolion a sicrhau ymwybyddiaeth o fanteision dwyieithrwydd. Cynnydd yn y defnydd o'r Gymraeg tu hwnt i'r dosbarth mewn ysgolion cynradd ac uwchradd.			

	- **Trochi**	Cyd-weithio gyda Ymgynghorydd Continwwm y Gymraeg i edrych ar gynlluniau trochi ysgolion y rhanbarth / rhanbarthau eraill / modelau sydd ar gael mewn cymunedau dwyieithog eraill sy'n llwyddo i integreiddio dwyieithrwydd neu amlieithrwydd. Ystyried y prif negeseuon sy'n amlygu eu hunain ac ystyried pa arferion dysgu ac addysgu effeithiol y gellir eu hyrwyddo ymhellach ar draws y rhanbarth.	**Deilliant 5 CSGA: Mwy o fyfyrwyr a sgiliau uwch yn y Gymraeg** Cynlluniau trochi ac arferion dysgu ac addysgu effeithiol yn cael eu hyrwyddo ar draws y rhanbarth.	Ymgynghorydd Continwwm y Gymraeg Tîm Prosiect 1 - Adolygu'r ddarpariaeth Ranbarthol		
3	**Adnabod gwaelodlin o sgiliau iaith Gymraeg y gweithlu addysg a'u gallu i addysgu Cymraeg a thrwy gyfrwng y Gymraeg**	i) Cynnal peilot raddfa fechan o'r Arolwg Sgiliau iaith ac addasu a golygu fformat, cynnwys a hwyluso'r cysylltiadau technolegol yn ôl canfyddiadau gweithredu'r peilot raddfa fechan. ii) Cynnal a dosbarthu Arolwg Sgiliau Iaith i'r holl weithlu. Dadansoddi gwybodaeth am sgiliau Cymraeg ymarferwyr y gweithlu a'u gallu i addysgu a dysgu drwy gyfrwng y Gymraeg. Craffu ar ganfyddiadau fyddai'n sail i weithrediad nifer o'r blaenoriaethau eraill megis Cynlluniau Peilot penodol /	**Deilliant 7 CSGA: Cynllunio'r gweithlu a DPP** Dadansoddiad ansoddol a meintiol wedi'i lunio. Defnyddio'r data a'r argymhellion i lywio cynllun strategol Datblygu'r Gymraeg yn y rhanbarth ar gyfer 2018-19. Dealltwriaeth glir o sgiliau iaith Gymraeg y gweithlu a'u gallu i ddysgu trwy gyfrwng y Gymraeg. Rhaglen o ddysgu proffesiynol wedi ei ddatblygu i sicrhau bod	Tîm Prosiect 2 - Sgiliau Iaith Gymraeg y gweithlu	Haf 2018 Haf 2018	

		defnydd anffurfiol o'r Gymraeg / Cynlluniau Sabothol / Blynyddoedd Cynnar / Cyfnod Sylfaen. iii) Ar sail canlyniadau'r Arolwg Sgiliau Iaith ac arolwg arfaethedig LlC (*adolygu diffiniadau a chategorïau ysgolion yn ôl yr iaith a ddefnyddir fel y cyfrwng addysgu*) darparu hyfforddiant teilwredig ar gyfer datblygu'r Gymraeg ymysg rhanddeiliaid y gweithlu: • gweithlu GwE; • ysgolion a staff sydd yn dangos parodrwydd i ehangu eu darpariaeth ddwyieithog/addysgu cyfrwng Cymraeg. Sicrhau fod amrywiaeth o adnoddau addas yn cael eu darparu i gefnogi'r hyfforddiant. Canfod clwstwr / ysgol fyddai'n cynnig ei hun fel astudiaeth achos /ymchwil.	pob ymarferwr yn gallu datblygu eu sgiliau iaith Gymraeg yn barhaus, yn unol â'r disgwyliad yn y safonau proffesiynol newydd.		Mawrth 2019 Mawrth 2019	Grant LlC – Datblygu'r Gweithlu Grant LlC – Datblygu'r Gweithlu
4	Canlyniadau'r Arolwg Sgiliau Iaith:	Hyrwyddo'r Cyrsiau Sabothol. • Parhau i gydweithio efo Prifysgol Bangor o ran sicrhau	**Deilliant 7 CSGA: Cynllunio'r gweithlu a DPP**	Tîm Prosiect 3 – Hyfforddi'r Gweithlu	Parhaus	LlC yn cyllido'r Cyrsiau Sabothol.

	Hyfforddi'r gweithlu presennol ar draws y rhanbarth / Recriwtio a chadw staff dwyieithog.	bod y Cynllun Sabothol Iaith Gymraeg yn cael ei ddefnyddio'n strategol i ddiwallu anghenion ysgolion. • Cyrsiau 2018-2019. Cyd-weithio gyda staff Canolfan Bedwyr ac ymgynghorwyr y siroedd i recriwtio staff ar gyfer cyrsiau 2018-2019. Annog staff i ddatblygu hyder yn y Gymraeg drwy ddatblygiad proffesiynol. • Cynllunio ar y cyd i sicrhau cefnogaeth penaethiaid yr ysgolion hyn a negydu targedau penodol mewn perthynas â blaenoriaethau'r CDY o ran hyrwyddo'r Gymraeg. • Adnabod dulliau o gynllunio effeithiol i wella sgiliau iaith Gymraeg ymarferwyr fel rhan o gynllun datblygu'r ysgol. • Hyfforddi Llywodraethwyr yng nghyswllt targedau CSGA eu siroedd er mwyn recriwtio. • Cynllun Peilot/cwrs blwyddyn 2017-2018: Gweithredu argymhellion perthnasol gwerthusiad traweffaith Cynllun Peilot Blwyddyn 2017-2018 ar y cyd gyda Chanolfan Bedwyr.	Cyd-weithio effeithiol gyda darparwyr y Cynllun a'r Llywodraeth i flaenoriaethu cyrsiau'r Cynllun. Cynnydd yn y nifer o unigolion sy'n mynychu'r Cyrsiau Sabothol - ymarferwyr wedi eu hadnabod i gymryd rhan yn y Cynllun Sabothol, ar wahanol lefelau. Sicrhau bod gan y gweithlu addysg y sgiliau priodol i allu cyflwyno'r cwricwlwm iaith Gymraeg newydd ac i alluogi'r twf mewn addysg cyfrwng Cymraeg a dwyieithog. Cryfhau proffil ieithyddol staff mewn ysgolion penodol. Staff yr ysgol yn datblygu eu sgiliau iaith Gymraeg ac yn defnyddio'r Gymraeg gyda'i gilydd a gyda'r plant a phobl ifanc. Canran uwch o ymarferwyr yn cael eu penodi sy'n gallu defnyddio'r Gymraeg yn hyderus ar lawr y			

		• Ymarferwyr CS 2014-2018 Gan ymateb i'r awdit targedu carfannau penodol o ymarferwyr fu ar y CS rhwng 2014-2018 i flaen gynllunio a gwella'r addysg Gymraeg oddi fewn i'w hysgolion a'u clwstwr. Cynllunio ar y cyd YCG a Swyddogion yr Awdurdodau. • Ôl ofal: Cynllunio a darparu rhaglen mwy strategol a phenodol o ôl ofal ar gyfer ymarferwyr yr holl gyrsiau Sabothol ac yn arbennig ar gyfer y rhai sydd wedi cwblhau y Cynllun Peilot Sabothol - cwrs blwyddyn 2017-2018. Peilota cynllun dilyniant strwythuredig a allai gael ei ddefnyddio fel sail ar gyfer cynlluniau dilyniant yn y dyfodol. Comisiynu pecynnau hyfforddiant ol ofal sy'n cwrdd ag anghenion unigolion e.e. peilota sesiynau Skype - cynhaliaeth gan athrawon profiadol wrth baratoi gwersi ac adnoddau/ a chynllun 'Siarad' yn partner 'dysgwr' a siaradwr Cymraeg. (Llunio cofrestr o unigolion cymwys sydd ar gael i gynnig	dosbarth er mwyn cefnogi'r targed cenedlaethol o filiwn o siaradwyr. System effeithiol ar gyfer cynllunio'r gweithlu yn ei le er mwyn sicrhau bod digon o athrawon medrus yn gallu gweithio drwy gyfrwng y Gymraeg. Sicrhau bod digon o ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg ar gael i ddysgwyr. Grymuso'r gweithlu addysg i gyflawni pedwar diben y cwricwlwm newydd. Ôl-ofalaeth yn cael ei ddarparu i ymarferwyr sydd wedi bod ar y Cynllun Sabothol gan sicrhau eu bod yn bwydo'n strategol i gynlluniau datblygu'r ysgolion. Rhaglen o ddatblygu proffesiynol iaith Gymraeg i ymarferwyr sydd yn cefnogi ac yn ategu'r Cynllun sabothol ac sy'n cynnwys			

		cynhaliaeth a darparu'r pecynnau) ii) Cynnal sesiynau uwch sgilio staff o ran darparu hyfforddiant a chefnogaeth mewn perthynas a methodolegau addysgu dwyieithog e.e. er mwyn sicrhau cysondeb mewn patrymau ieithyddol ar draws yr ysgol. iii) Defnyddio canfyddiadau'r arolwg sgiliau fel sail i adnabod cyrsiau newydd / ychwanegol.	cyfleoedd mentora, cefnogaeth ysgol i ysgol a.y.b yn ei le. Gweithlu'r ysgolion yn manteisio ar gyfleoedd i ddatblygu eu sgiliau Cymraeg, yn unol â'r safonau proffesiynol. CDY yn cynnwys ymrwymiad clir i ddatblygu sgiliau Cymraeg y gweithlu.			Grant LlC – Datblygu'r Gweithlu
5	**Cynllunio bwriadus a sicrhau dilyniant o'r Blynyddoedd Cynnar.**	Hyrwyddo pontio effeithiol rhwng y Cyfnodau Allweddol drwy adnabod a chynnig cynhaliaeth i ysgolion ac athrawon Cyfnod Sylfaen fyddai'n hyrwyddo cyfleoedd dwyieithog / Cymraeg. i)Cyd-weithio gyda'r Mudiad Meithrin i godi ymwybyddiaeth rhieni o fanteision addysg dwyieithog/ y galw a'r angen am y Gymraeg fel sgil cyflogadwyaeth. ii) Coladu a rhannu arferion da ar draws y rhanbarth.	**Deilliant 1 CSGA: Mwy o ddysgwyr saith oed yn cael eu haddysgu trwy gyfrwng y Gymraeg.** Darpariaeth cyn-ysgol cyfrwng Cymraeg yn cynyddu ym mhob ardal. Cyfraddau dilyniant rhwng cyn-ysgol ar cyfnod sylfaen yn cynyddu. Nifer o blant sy'n cael eu hasesu yn y Gymraeg yn saith oed yn cynyddu.	Tîm Prosiect 4 - Blynyddoedd Cynnar / Sylfaen	Mawrth 2019	Grant LlC – Datblygu'r Gweithlu

		ii) Gwerthuso cynllun peilot Conwy- a llunio model cynaliadwy trosglwyddadwy.				
6	**Cynlluniau Peilot Datblygu'r Gymraeg 2017-2018.**	i)Gwerthuso / craffu / arfarnu Cynlluniau Peilot 2017-2018. Adnabod cynlluniau trosglwyddadwy a chynaladwy i'w hefelychu o ysgol i ysgol sydd yn mynd i gryfhau dros amser ac yn addysgu mwy o'r cwricwlwm drwy gyfrwng y Gymraeg. Blaenoriaethu'r gwariant ar ysgolion a staff sydd yn barod i ehangu eu darpariaeth ddwyieithog. ii) Cynlluniau Gwedd 2 2018-2019 i ystyried: dilyniant ar draws sectorau: yn enwedig ar y Cyfnod Sylfaen-CA2 CA3 ffocws cryf ar y blynyddoedd cynnar ymlaen ; Cryfhau a datblygu S Iaith; Cymraeg Campus; hybu defnydd anffurfiol o'r Gymraeg / Cyswllt rhieni, gofalwyr/ cyswllt cymunedol / byd gwaith / projectau ymarferwyr creadigol (Ysgolion Creadigol Arweiniol LlC a Chyngor Celfyddydau Cymru. iii)Datblygu prosiect fyddai'n datblygu iaith lafar yn y	**Deilliant 7 CSGA: Cynllunio'r gweithlu a DPP** Sicrhau bod digon o athrawon medrus yn gallu gweithio drwy gyfrwng y Gymraeg. Sicrhau bod gan y gweithlu addysg y sgiliau priodol i allu cyflwyno'r cwricwlwm iaith Gymraeg newydd ac i alluogi'r twf mewn addysg cyfrwng Cymraeg a dwyieithog. Staff yr ysgolion yn datblygu eu sgiliau iaith Gymraeg ac yn defnyddio'r Gymraeg gyda'i gilydd a gyda'r plant a phobl ifanc. Digon o ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg ar gael i ddysgwyr. Ysgolion yn annog defnydd plant a phobl ifanc o'r iaith y tu allan i'r dosbarth ac yn cynnig profiadau Cymraeg a Chymreig ar draws y cwricwlwm. Sicrhau cysondeb a rhannu arferion da.	Tîm Prosiect / Gweithredol	Mawrth 2019	Grant LlC – Datblygu'r Gweithlu

		meysydd/pynciau ymarferol a'u manteision e.e. technoleg, gwyddoniaeth, addysg gorfforol, a'r celfyddydau mynegiannol o ran datblygu'r iaith lafar mewn gweithgareddau ymarferol.				
7	**Hybu Defnydd Anffurfiol / Cymdeithasol o'r Gymraeg**	Codi ymwybyddiaeth o gyfleodd i ddefnyddio'r iaith mewn cyd-destunau bob dydd ac ar lwyfannau digidol e.e. radio ysgol, clybiau ffilm, clwb brecwast, cyrsiau trochi a thrwy ddulliau pontio Blwyddyn 6-7. Cynnal hyfforddiant / gweithdai ar Seicoleg iaith a Chwrteisi Ieithyddol. i)Sicrhau cyfleodd i ddysgwyr ddefnyddio'r iaith yn anffurfiol y tu hwnt i'r ystafell ddosbarth drwy gynllunio a darparu hyfforddiant ar gyfer defnyddio iaith anffurfiol i ysgolion/ clwstwr o ysgolion/ ysgolion peilot gwedd 2. (Gw. Dog Defnydd Iaith Anffurfiol). Ystyried hyfforddiant fyddai'n cynnig cyfleodd i gefnogi a chofleidio'r Gymraeg yn y gymuned fel bo'r gymuned yn ei thro yn cofleidio a chefnogi'r ysgol.	**Deilliant 5 CSGA: Mwy o fyfyrwyr a sgiliau uwch yn y Gymraeg** Cynnydd yn safonau'r Gymraeg. Cynnydd yn nefnydd cymdeithasol / anffurfiol o'r Gymraeg. Arferion cadarnhaol wedi eu sefydlu o ran defnyddio'r iaith. Gweithlu ysgolion: • Yn hyderus i drin a thrafod iaith a defnydd iaith gyda disgyblion. • yn hyderus i drafod materion ymwybyddiaeth iaith a'r cysyniad o berchnogaeth a chyfrifoldeb dros yr iaith gyda disgyblion. • wedi eu harfogi gyda thechnegau a dulliau o brocio meddylfryd ac agweddau plant a phobl ifanc.	Tîm Prosiect 5 - Defnydd Anffurfiol / Cymdeithasol o'r Gymraeg	Parhaus	Grant LlC – Seicoleg Iaith

Tud. 16

		ii) Cyd-weithio gyda Mentrau Iaith, Yr Urdd, S4C a.y.b gan edrych ar ffyrdd o hybu a hyrwyddo projectau penodol mewn ysgolion sy'n hyrwyddo defnyddio'r Gymraeg e.e gweithdai chwaraeon buarth / sesiynau stori / gweithdai cerdd a chwaraeon. Canfod ffyrdd o rhannu a chenhadu a hysbysebu digwyddiadau e.e. ar hysbysfyrddau digidol ac mewn cyfarfodydd rhieni. iii)Gweithio gyda *Edau* i gefnogi ystod o brojectau sy'n canolbwyntio ar ddefnyddio dulliau creadigol yn y Gymraeg. iv) Datblygu adnoddau e.e. ap ar gyfer dysgwyr i ymarfer eu sgiliau iaith y tu allan i'r dosbarth. Canfod effeithiau Seren Iaith, rhaglen ddwyieithog Llandrillo Menai ac ap Cymraeg i Oedolion, Prifysgol Bangor. v) Adnabod cyfleoddi gynnal ynnal sesiynau codi ymwybyddiaeth iaith gyda Llion Jones (Hanes yr Iaith), Ed Holden.	Cydlynedd a chydweithio i hyrwyddo defnydd anffurfiol o'r Gymraeg. Datblygu partneriaeth i gefnogi'r cynllun. Adnoddau pwrpasol ac effeithiol ar gael i gefnogi'r defnydd anffurfiol o'r Gymraeg. Staff yr ysgol yn datblygu eu sgiliau iaith Gymraeg ac yn defnyddio'r Gymraeg gyda'i gilydd a gyda'r plant a phobl ifanc.			Grant LlC – Datblygu'r Gweithlu

		vi) Cynnal hyfforddiant chwaraeon pêl-droed a chriced drwy gynllun chwaraeon LLC.				
8	**Fframwaith Llywodraeth Cymru ar gyfer cynyddu'r defnydd o'r Gymraeg ymysg plant a phobl ifanc.** **Siarter Iaith Gymraeg Ysgolion Cynradd / Cymraeg Campus**	Siarter Iaith: Gweithredu'r blaenoriaethau a nodir yng nghynlluniau busnes bob Cydlynydd (Gwynedd/Môn, Conwy/Dinbych, Wrecsam/Fflint) gan ganolbwyntio ar dargedau Llywodraeth Cymru a thargedau penodol bob Awdurdod unigol. i)Gweithredu cylch cyfarfodydd rhanbarthol, cyfundrefn fonitro ac adrodd ar berfformiad ar gyfer y tri Chydlynydd Siarter Iaith: • Cydlynwyr Siarter Iaith i gyfarfod yn chwarterol ac adrodd yn chwarterol. • Y tri Chydlynydd Siarter Iaith i ddarparu adroddiadau monitro chwarterol er mwyn gallu adrodd i gyfarfodydd Bwrdd Strategol Y Gymraeg ac yna i Fwrdd Rheoli GwE a Chydbwyllgor GwE yn unol â fframwaith atebolrwydd GwE. • Y tri Chydlynydd Siarter Iaith i ddarparu adroddiadau monitro chwarterol er mwyn gallu adrodd ar berfformiad yn	**Deilliant 5 CSGA: Mwy o fyfyrwyr â sgiliau uwch yn y Gymraeg.** Cynllun busnes wedi ei lunio a'i gymeradwyo. Cefnogaeth i ysgolion weithredu egwyddorion a monitro effaith y Siarter Iaith. Cysondeb gweithredu a llinell atebolrwydd clir. Cyflawni targedau blynyddol Llywodraeth Cymru a thargedau blynyddol yr Awdurdodau. Data'r GwE Iaith yn sail i gynllunio bwriadus yr ysgolion yng nghyswllt cynyddu'r defnydd o'r Gymraeg.	Tîm Prosiect 5 – Defnydd Anffuriol / Cymdeithasol o'r Gymraeg	Parhaus Amserlen monitro GwE	Grant LlC - Fframwaith Defnydd o'r Iaith Gymraeg

		erbyn targedau'r Llywodraeth yn chwarterol. • Y tri Chydlynydd Siarter Iaith i gasglu data sirol a rhanbarthol a'i gyflwyno i Lywodraeth Cymru drwy gyfrwng y GwE Iaith. ii) Cydweithio rhwng Cydlynwyr Siarter Iaith y Gogledd i adnabod a threfnu hyfforddiant lleol yng nghyswllt gweithgareddau sy'n bwydo i mewn i nodau ac amcanion y Siarter. iii)Sefydlu neu ddefnyddio Cymunedau Dysgu Proffesiynol i rannu arferion da wrth ehangu a datblygu gwaith y Siarter. Cynnal neu sefydlu rhwydweithiau ysgol i ysgol neu rwydweithiau traws sirol. Hyrwyddo a chynnal trafodaethau strategol. iv)Cydlynwyr Siarter Iaith i annog cysylltiadau rhwng ysgolion a hyrwyddo ysgolion i rannu arferion da ac i ddarparu astudiaethau achos o'r rhanbarth i Lywodraeth Cymru yn barhaus (er mwyn creu banc astudiaethau achos cenedlaethol).	Data'r GwE Iaith yn sail i gynlluniau gweithredu ysgolion a hybiau unigol ac yn dystiolaeth o effaith gweithredu'r Siarter ar y defnydd o'r Gymraeg. Ysgolion yn annog defnydd plant a phobl ifanc o'r iaith tu allan i'r dosbarth ac yn cynnig profiadau Cymraeg a Chymreig ar draws y cwricwlwm. Plant a phobl ifanc yn defnyddio'r Gymraeg mewn sefyllfaoedd amrywiol yn yr ysgolion. Cydweithio effeithiol a strategol drwy rwydweithio ysgol i ysgol. Banc astudiaethau achos cenedlaethol gan Lywodraeth Cymru yn ehangu ac ysgolion yn gwneud defnydd ohono. Ffeil o adnoddau electroneg pwrpasol ar gyfer ysgolion gan Lywodraeth Cymru.		Amserlen monitro LlC Parhaus	Grant LlC - Fframwaith Defnydd o'r Iaith Gymraeg

Tud. 20

		v)Creu rhwydwaith rhwng y pedwar consortia rhanbarthol er mwyn rhannu arferion da yn genedlaethol.	Sicrhau cysondeb a rhannu arferion da yn genedlaethol.			
		Sefydlu strategaeth a chyfundrefn ranbarthol ar gyfer ysgolion sy’n tangyflawni er mwyn sicrhau ansawdd.	Sicrhau bod trefn gadarn mewn lle ar gyfer ysgolion sy’n tangyflawni. Trefn atebolrwydd yn ei le.			
		vi)Gweithredu’r broses o ddilysu ysgolion o fewn y rhanbarth yn flynyddol. CSI i ddarparu hyfforddiant dilysu.				Grant LlC – Datblygu’r Gweithlu
		Cymraeg Campus: Ymestyn llwyddiant y 'Siarter Iaith' drwy ledaenu Cynllun Cymraeg Campus yn ysgolion cynradd cyfrwng Saesneg.	Cynnydd yn y defnydd o’r Gymraeg ymhlith disgyblion ysgolion categori 2, 4 a 5. Canran uchel o’r ysgolion wedi ymrwymo i’r prosiectau.			Grant LlC - Fframwaith Defnydd o’r Iaith Gymraeg
		Gweithredu trefn a chylch cyfarfodydd rhanbarthol, cyfundrefn fonitro ac adrodd ar berfformiad ar gyfer Cymraeg Campus.	Plant a phobl ifanc yn defnyddio’r Gymraeg mewn sefyllfaoedd amrywiol yn yr ysgolion. Cydweithio effeithiol a strategol drwy rwydweithio ysgol i ysgol.			
		Sefydlu neu ddefnyddio Cymunedau Dysgu Proffesiynol i rannu arferion da wrth ehangu a datblygu’r gwaith.	Banc astudiaethau achos cenedlaethol gan Lywodraeth Cymru yn ehangu ac ysgolion yn gwneud defnydd ohono.			

		Cynnal neu sefydlu rhwydweithiau ysgol i ysgol neu rwydweithiau traws sirol. Annog cysylltiadau rhwng ysgolion a hyrwyddo ysgolion i rannu arferion da ac i ddarparu astudiaethau achos o'r rhanbarth i Lywodraeth Cymru yn barhaus (er mwyn creu banc astudiaethau achos cenedlaethol).	Ffeil o adnoddau electroneg pwrpasol ar gyfer ysgolion gan Lywodraeth Cymru. Sicrhau cysondeb a rhannu arferion da yn genedlaethol.			
9	**Prosiect Cefnogi Arferion Iaith Uwchradd** (ysgolion uwchradd cyfrwng Cymraeg / dwyieithog ar draws y gogledd)	i)Ymgynghori gydag ysgolion unigol i sefydlu eu blaenoriaethau ac anghenion o safbwynt defnydd iaith pobl ifanc. ii)Cefnogi ysgolion i ddatblygu cynlluniau a gweithredu elfennau gwahanol o'r Prosiect Cefnogi Arferion Iaith. iii)Monitro gweithrediad y prosiect yn sirol/rhanbarthol. iv)Cydlynu cyfleoedd i ysgolion a disgyblion ddod at ei gilydd yn sirol / rhanbarthol i rannu profiadau ac arferion da o ran y prosiect. v)Darparu adroddiadau i Lywodraeth Cymru ar ddatblygiad y prosiect o fewn yr ysgolion.	**Deilliant 5 CSGA: Mwy o fyfyrwyr â sgiliau uwch yn y Gymraeg.** Cynlluniau heriol ond cyraeddadwy yn ei le gan yr ysgolion. Cynyddu'r defnydd o Gymraeg anffurfiol a chymdeithasol ar draws ysgolion uwchradd y rhanbarth. Plant a phobl ifanc yn defnyddio'r Gymraeg mewn sefyllfaoedd amrywiol yn yr ysgolion. Plant a phobl ifanc yn cymryd perchnogaeth o'r Gymraeg ac yn deall ei pherthnasedd i fywyd bob dydd.	Tîm Prosiect 5 - Defnydd Anffurfiol / Cymdeithasol o'r Gymraeg	Mawrth 2019	Grant LlC - Fframwaith Defnydd o'r Iaith Gymraeg Grant LlC - Datblygu'r Gweithlu

		vi) Edrych ar ffyrdd o raeadru gwybodaeth i blant a phobl ifanc e.e. newyddlen. Sicrhau mewnbwn a llais bobol ifanc ynglŷn â'r ffordd fwyaf effeithiol o weithredu hyn.	Arferion da a llwyddiannau yn cael eu lledaenu a'u rhannu ar draws y rhanbarth. Gweithlu'r ysgolion yn annog defnydd o'r Gymraeg y tu allan i'r dosbarth.			
10	**Cynllunio addysg cyfrwng Cymraeg a Dysgu Cyfrwng Cymraeg / Dwyieithog.**	i) Defnyddio cynnyrch ymchwil Prifysgol Bangor o ran ymwybyddiaeth gyfredol o addysgeg a strategaeth addysgol mewn cyd-destun dwyieithog i ddarparu hyfforddiant ar uwch sgilio staff ar ddysgu dwyieithog (dan arweiniad yr Athro Enlli Môn Thomas Prifysgol Bangor.) ii)Adolygu a hwyluso'r broses o addysgu a dysgu cyfrwng Cymraeg mewn ysgolion ac ystyried ffyrdd sut y gellir defnyddio technoleg i'r perwyl hwn. Ystyried modelau amgen o ddarparu addysg cyfrwng Cymraeg gan gynnwys modelau dysgu ar-lein o bell neu ddigidol.	**Deilliant 3 CSGA: Mwy o ddysgwyr rhwng 14-16 oed yn astudio ar gyfer cymwysterau drwy gyfrwng y Gymraeg** **Deilliant 4 CSGA: Mwy o ddysgwyr 16-19 oed yn astudio pynciau drwy gyfrwng y Gymraeg.** **Deilliant 7 CSGA: Cynllunio'r gweithlu a DPP** Ysgolion yn annog defnydd plant a phobl ifanc o'r iaith tu allan i'r dosbarth ac yn cynnig profiadau Cymraeg a Chymreig ar draws y cwricwlwm.	Tîm Prosiect 6 – Cynllunio Addysg Gymraeg a Dysgu Cyfrwng Cymraeg Dwyieithog	Mawrth 2019	
11	**Continwwm y Gymraeg**	Penodi Ymgynghorydd Continwwm y Gymraeg.	**Deilliant 5 CSGA: Mwy o fyfyrwyr a sgiliau uwch yn y Gymraeg**	Alwyn Jones, GwE	Medi 2018	Grant LlC – Datblygu'r Gweithlu

		i)Cefnogi ysgolion i symud ar hyd y continwwm iaith. Cyd-weithio gyda gweithgor y Maes Dysgu a Phrofiad Ieithoedd, Llythrennedd a Chyfathrebu sy'n cynnwys ysgolion arloesi i ddatblygu'r continwwm iaith/ cwricwlwm newydd. Canfod ffyrdd o rannu a rheadru arfer dda rhanbarthol wrth addysgu a dysgu'n ddwyieithog. ii)Cefnogi'r ysgolion i hyrwyddo gwelliannau mewn safonau. iii)Nodi arferion dysgu ac addysgu effeithiol y gellir eu cyd-rannu o fewn, ac ar draws rhwydweithiau. iv) Rhannu arfer da o ran methodoleg ac addysgeg effeithiol ar gyfer dysgu ac addysgu'r Gymraeg a thrwy gyfrwng y Gymraeg. v)Sicrhau bod ysgolion y rhanbarth yn cael cymorth priodol i weithredu'r fanyleb TGAU Cymraeg Ail Iaith diwygiedig. vi)Cefnogi athrawon Cymraeg y rhanbarth i gyflwyno'r cymhwyster TGAU Cymraeg ail	**Deilliant 7 CSGA: Cynllunio'r gweithlu a DPP** Gwelliant yn ansawdd y dysgu ac addysgu. Cynlluniau gwaith effeithiol ar waith. Cynnydd yn safonau'r Gymraeg. Cynnydd yn uwch sgiliau disgyblion CA3. Cynnydd yn uwch sgiliau disgyblion ôl 16. Cynnydd yn y nifer o ddisgyblion sy'n dilyn y cymhwyster Lefel A Ail Iaith. Gwella safonau llythrennedd iaith Gymraeg Gwella ansawdd holl ddarpariaeth iaith Gymraeg.	Ymgynghorydd Continwwm y Gymrawg	2018-2019	

		iaith. Disgwylir i'r YGC gefnogi clystyrau o ysgolion cynradd ac uwchradd i sicrhau proses bontio effeithiol a dilyniant sicr o sgiliau iaith Gymraeg o'r blynyddoedd cynnar er mwyn sicrhau un llwybr dysgu Cymraeg yn y cwricwlwm newydd. vii)Cefnogi athrawon Cymraeg y rhanbarth i ddatblygu adnoddau newydd ar gyfer CA3 er mwyn paratoi dysgwyr ar gyfer y cwricwlwm newydd. viii)Cefnogi ysgolion uwchradd i safoni ar y cyd a rhannu adnoddau i godi safonau Cyfnod Allweddol 3. ix)Cyfrannu tuag at y gwaith o gynllunio'r gweithlu yn rhanbarthol i ddatblygu sgiliau ieithyddol ymarferwyr a'u gallu i addysgu Cymraeg neu drwy gyfrwng y Gymraeg. x) Recriwtio. Ymgynghori â Gyrfa Cymru/ Coleg Cymraeg i ganfod ffyrdd o recrwitio athrawon Cymraeg. Canfod ffyrdd newydd o gynnal athrawon lle bo diffyg arbenigedd e.e. peilota dysgu ar y	Sicrhau cysondeb a rhannu arfer da o ran addysgeg effeithiol. Canran uwch o ymarferwyr yn cael eu penodi sy'n gallu defnyddio'r Gymraeg yn hyderus ar lawr y dosbarth er mwyn cefnogi'r targed cenedlaethol o filiwn o siaradwyr.			Grant LlC – Datblygu'r Gweithlu

		cyd gyda myfyrwyr sydd wedi dilyn cyrsiau TEFL . x) Canfod dysgwyr fyddai'n lais cenhadol dros ddysgu'r Gymraeg ar y Fforwm Disgyblion.	Plant a phobl ifanc yn annog a chefnogi ei gilydd i gymryd cyfrifoldeb dros yr iaith.			
12	**Cyfathrebu, chenhadu a marchnata**	1.GwE: • Trefnu cyflwyniadau i dîm Llawn GwE 2.Arweinyddiaeth: Gweithio gyda'r Academi Arweinyddiaeth Addysg Genedlaethol a chonsortia rhanbarthol a sefydlwyd yng Ngwanwyn 2018 i roi'r sgiliau i gynllunio datblygiad y Gymraeg o fewn diwylliant o ysgolion a sefydliadau sy'n dysgu. 3. Llywodraethwyr: i) Cyd-weithio a chefnogi swyddogion strategol y Gymraeg yn y siroedd. ii) Cyfrannu ac annerch fforymau Llywodraethwyr ar gynllun 2050. iii) Sicrhau rôl strategol a chyfleodd i Lywodraethwyr gynnal teithiau dysgu mewn ysgolion er mwyn craffu ar hyder a gallu'r	Cynllunio'r gweithlu yn rhanbarthol i ddatblygu sgiliau ieithyddol ymarferwyr. Rhaglen o hyfforddiant rymus i gefnogi YCG wrth eu gwaith. Sicrhau datblygiad y Gymraeg o fewn diwylliant ysgolion fel sefydliadau sy'n dysgu. Gwybodaeth llywodraethwyr yn gyfredol parthed datblygiadau lleol a chenedlaethol a'u bod yn hyderus a galluog i gefnogi a ysgolion yn ynghanol cyfnod o	Tîm Prosiect 7 – Cyfathrebu, cenhadu a marchnata	Mehefin 2018 Medi 2018 Parhaus Parhaus	

		disgyblion yn y Gymraeg, trafod gwerthoedd ac agweddau Cymraeg yr ysgol, hunaniaeth, diwylliant a thraddodiadau Cymraeg a Chymreig.	newidiadau sylweddol ym myd addysg. Llywodraethwyr yn sicrhau bod y Gymraeg yn rhan ganolog o gynlluniau'r ysgol.			
		4. Staff y Gweithlu i) Parhau i godi ymwybyddiaeth y Penaethiaid o fframwaith Newydd ESTYN, Y Gymraeg mewn Addysg 2017-2021/ Safonau Proffesiynol Newydd / Cynllun Busnes MIliwn Siaradwyr/ Cynlluniau Sabothol). Pwysleisio'r elfen gynhwysol. I gyrraedd y miliwn- 3 cyfuniad - ddeddfwriaeth/ arweinyddiaeth a chalon tu ol i'r Gwaith.			Parhaus	
		ii)Cyhoeddi Newyddlen dymhorol i staff y gweithlu am y datblygiadau diweddaraf.	Pawb yn ymwybodol o ddatblygiadau lleol a chenedlaethol ynghanol cyfnod o newidiadau sylweddol ym myd addysg.			
		iii) Annog a hyrwyddo cynllun Pencampwyr Iaith ar draws y rhanbarth.	Gweithlu'r ysgol yn manteisio ar gyfleoedd i ddatblygu eu sgiliau Cymraeg, yn unol â'r safonau proffesiynol.			
		5. Disgyblion i) Sefydlu Fforwm Disgyblion / Cyngor Iaith Rhanbarthol i graffu ar y Cynllun Busnes / cynnig argymhellion, syniadau ac arferion da ar hyrwyddo'r			Tymhorol	Grant LlC – Datblygu'r Gweithlu

		Gymraeg/ i drafod seicoleg iaith a chwrteisi ieithyddol / i drafod ffyrdd o rannu llwyddiannau / i enwebu Pencampwyr iaith oddi fewn i'w clystyrau. 6. Rhieni/Gofalwyr – gw. 7 Uchod 7. BRANDIO A MARCHNATA – Dathlu llwyddiannau! i) Angen brandio fel bo'r gweithlu a'r gymuned ranbarthola'r cyhoedd yn adnabod ac uniaethu â'r cynllun. ii) Cyhoeddi Newyddlen i bartneriaid am ddigwyddiadau a datblygiadau. ii) Canfod ffyrdd o rannu llwyddiannau a digwyddiadau yn fwy dychmygus a chreadigol- gan ddefnyddio platfformau gwahanol e.e. Lwyfannau digidol/ papurau bro/ drwy'r Mentrau iaith/ rhaglenni teledu a radio/ caeau pêl-droed , academi pêl-droed) iii) Cynhyrchu llyfrynnau, aps, adnoddau digidol fel ôl ddilyniant i gyrsiau a digwyddiadau.	Disgyblion yn cynorthwyo gweithlu ehangach yr ysgol i ddatblygu a defnyddio eu sgiliau Cymraeg. Sicrhau mewnbwn a llais y dysgwr i'r cynllun. Plant a phobl ifanc yn cymryd perchnogaeth o'r Gymraeg ac yn deall ei perthnasedd i fywyd bob dydd. Arferion da a llwyddiannau yn cael eu lledaenu ar draws y rhanbarth. Y cynllun yn cael ei hyrwyddo a negeseuon yn cael eu rhannu ac yn gyson. Hyrwyddo cydweithio a sicrhau gwybodaeth cyson a		Parhaus	Grant LlC – Datblygu'r Gweithlu

		iv) Wynebau 2050: sicrhau cefnogaeth unigolion allweddol ac adnabyddus i'r cynllun. v) Cynhadledd dathlu llwyddiant - gwahodd rhanddeiliaid. Dangos cynnydd a dathlu cynnydd. 8. Cefnogi Rhanddeiliad a Phartneriaid. Mynychu/ cyfrannu i ddigwyddiadau a chynadleddau/lansiadau. Trafod ffyrdd o gyd-weithio. Fforymau Iaith yr ALl / Heddlu Gogledd Cymru a Chomisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru/ Betsi Cadwaladr.	gwybodus i'r rhanddeiliaid a'r cyhoedd. Codi proffil y Cynllun drwy ymgyrchoedd hysbysebu / marchnata. Trefniadau pwrpasol yn eu lle ar gyfer cyfathrebu effeithiol, rhannu gwybodaeth ac arfer dda er mwyn cyflawni'r nod.			
13	**Cyfathrebu ag Ymgysylltu / Rhieni / Gofalwyr**	Ymateb i ganfyddiadau ac argymhellion *Trosglwyddo'r Gymraeg a'i defnydd mewn teuluoedd 2017* drwy godi ymwybyddiaeth ddyfnach ymysg rhieni / gofalwyr o'r cyfalaf ieithyddol sydd i'w gael wrth drosglwyddo'r Gymraeg; gwerthfawrogiad o ddwyieithrwydd a'r manteision a ddaw yn sgil dysgu ieithoedd yn enwedig ym meysydd aml-lythrennedd a datblygiad gwybyddol ac fel sail ar gyfer	**Deilliant 1 CSGA: Mwy o blant saith oed yn cael eu haddysgu drwy gyfrwng y Gymraeg.** **Deilliant 3 CSGA: Mwy o ddysgwyr rhwng 14-16 oed yn astudio ar gyfer cymwysterau drwy gyfrwng y Gymraeg** **Deilliant 4 CSGA: Mwy o ddysgwyr 16-19 oed yn astudio pynciau drwy gyfrwng y**	Tîm Prosiect 7 - Cyfathrebu, cenhadu a marchnata	Parhaus	Grant LlC – Datblygu'r Gweithlu

Tud. 29

		ehangu gorwelion diwylliannol ac ieithyddol.	**Gymraeg.**			
		Ymchwilio i lenyddiaeth gynhyrchwyd gan TWF/ Cychwyn Cadarn/ Cymdeithas Cylchoedd Chwarae Cyn-Ysgol Cymru/ Mudiad Meithrin / LLC/ Mentrau Iaith a theilwrio'r wybodaeth yn ôl yr angen. Casglu arferion da rhanbarthol o gyd-weithio gyda rhieni ac ystyried ffyrdd o rannu a lledaenu'r arferion da ymhellach.	Arferion da a llwyddiannau yn cael eu lledaenu ar draws y rhanbarth.			
		i)Cyd-weithio gyda bydwragedd , Ymwelwyr Iechyd/ i edrych ar ffyrdd o genhadu a chodi ymwybyddiaeth rhieni o gyflwyno'r Gymraeg yn y cartref, gwerth dwyieithrwydd, y manteision a'r elw o drosglwyddo'r Gymraeg.	Manteision dwyieithrwydd ac addysg Gymraeg yn cael eu hyrwyddo ar draws y rhanbarth.			
		ii)Cyflwyno gwybodaeth i rieni / gofalwyr am y ffyrdd y gallant gefnogi eu plant i ddysgu'r Gymraeg- e.e. drwy hysbysfyrddau digidol, cyfarfodydd Rhieni.	Rhieni yn deall pwrpas a phwysigrwydd y Gymraeg a'u rôl i gefnogi'r cynllun.			
		iii) Darparu cyfleodd i rieni and ydynt yn defnyddio'r Gymraeg yn rheolaidd a rhieni di-Gymraeg i	Rhieni yn hyderus i ddefnyddio'u sgiliau iaith Gymraeg ac yn			

		ddefnyddio a gweld y Gymraeg mewn cyd-destun anffurfiol yn eu cymunedau. (Gw Cynllun Peilot Ysgol Tywyn, Meirionnydd). iv) Canfod dulliau o fentora a hybu rhieni llai hyderus yn y Gymraeg i ddefnyddio eu sgiliau iaith Gymraeg. v) Archwilio cynlluniau mentora posibl rhwng rhieni a chanddynt wahanol allu yn y Gymraeg mewn ysgolion cyfrwng Cymraeg er mwyn deall sut gellir cynorthwyo siaradwyr Cymraeg llai hyderus i ddefnyddio eu sgiliau iaith. vi)Edrych ar gyfleodd rieni/gofalwyr i ddysgu Cymraeg. Cyd-weithio gyda'r Mudiad Meithrin (Cynllun Clwb Cwtsh) Nia Roberts, Cariad at Iaith/ Cymraeg i Oedolion Gogledd Orllewin a'r Gogledd Ddwyrain. vii)Gweithio clwstwr/ ysgolion y C Sabothol/ ysgolion gwedd 2 ar gynlluniau penodol e.e. pryderon ynglŷn â gallu i helpu gyda gwaith cartref.	meithrin agweddau cadarnhaol tuag at yr iaith. Rhieni yn annog cefnogi defnydd iaith eu plant tu allan i'r ysgol.			

		viii)Rhieni'n lysgenhadon iaith:ystyried ffyrdd o roi llwyfan i rieni di-Gymraeg a rhieni sydd wedi dysgu'r Gymraeg i gyflwyno'r manteision a ddaw o ddysgu'r Gymraeg a chyflwyno'r Gymraeg i'w plant.				
14	**Paratoi ar gyfer y Byd Gwaith**	i. Cyd-weithio gyda Bwrdd Uchelgais Gogledd Cymru - drwy ddarparu gwybodaeth a negesuon clir i ddisgyblion, y gweithlu addysg, rhieni a llywodraethwyr fod y gallu i gyfathrebu'n hyderus drwy y Gymraeg a'r Saesneg yn fantais gref yn y farchnad lafur a bod y Gymraeg o fudd economaidd i'r rhanbarth. ii. Gweithio ar y cyd gyda Gyrfa Cymru/ Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru / Colegau OL 16 a chyflogwyr lleol i gynnal gweithdai/ cyfrannu i Ffair Yrfaoedd gan godi ymwybyddiaeth ar bwysigrwydd y Gymraeg fel sgil cyflogadwyaeth. iii. Cyd-weithio gyda Gyrfa Cymru /Bwrdd Uchelgais Gogledd Cymru i hyrwyddo mwy ar berthnasedd a gwerth dwyieithrwydd i'r	**Deilliant 4 CSGA: Mwy o ddysgwyr 16-19 oed yn astudio pynciau drwy gyfrwng y Gymraeg.** Manteision dwyieithrwydd ac addysg Gymraeg yn cael eu hyrwyddo ar draws y rhanbarth. Ymwybyddiaeth ar bwysigrwydd y Gymraeg fel sgil cyflogadwyaeth yn cael ei readru ar draws y rhanbarth. Cydweithio partneriaethol yn hyrwyddo gwerth dwyieithrwydd i'r economi a'r Gymraeg fel sgil cyflogadwyedd.	Tîm Prosiect 8 - Byd Gwaith	Parhaus	Grant LlC – Datblygu'r Gweithlu

		economi a'r Gymraeg fel sgil cyflogadwyedd. iv. Hyrwyddo cynllun peilot i gynnwys unedau gyrfaoedd yng nghynllun Gwaith CA3 Cymraeg. Eu hamcan paratoi/codi ymwybyddiaeth o'r 6 nodwedd ysgrifennu yn cyd-fynd ag elfennau yng ngofynion Fframwaith Byd Gwaith. v. Cyd-weithio a BUGC Gyrfa Cymru (drwy fynediad i'r Gyfnewidfa Addysg a Busnes) i beilota cynllun gyda chyflogwyr allweddol yn y rhanbarth sy'n gweld y Gymraeg fel sgil allweddol yn y gweithle. vi. Cydweithio a BUGC a GCYmru i arwain a gweithio mewn partneriaeth a byd busnes. Sicrhau cyfleodd i ddathlu a rhannu llwyddiannau. vii. Cyd-weithio gyda Gyrfa Cymru /BUEGogledd Cymru i godi ymwybyddiaeth o'r *Cynllun Sgiliau a Chyflogaeth Ranbarthol,* sy'n nodi'r galw am sgiliau iaith Gymraeg mewn sectorau allweddol yn y gweithle. Ystyried	Arferion da a llwyddiannau yn cael eu dathlu a'u rhannu ar draws y rhanbarth.			

		dulliau marchnata dwys amrywiol a phwrpasol megis cynhyrchu posteri ar gyfer caffis/ siopau/ siopau betio/ etc. viii. Pontio CA4: cyd-weithio ag ysgolion, Coleg Cambria/ Llandrillo Menai/Coleg Cymraeg Cenedlaethol. Rhaeadru gwybodaeth am gyrsiau dwyieithog, cyfrwng Cymraeg a'r cyfleodd a ddaw o ddilyn cyrsiau addysg uwch drwy gyfrwng y Gymraeg. ix. Cefnogi Ymgynghorwyr y Gymraeg i hyrwyddo Cymraeg Safon A; cyd-weithio a Gyrfa Cymru/ CBAC, a sicrhau cyfleodd i gyn-fyfyrwyr fod yn Lysgenhadon i farchnata'r manteision / sgiliau/ cyfleoedd gyrfa ddaw wrth astudio'r Gymraeg. x. Gweithio ar y cyd gyda Ymgynghorydd continwwm y Gymraeg i hyrwyddo, cefnogi ac annog dysgwyr i ddilyn cyrsiau dysgu Cymraeg.	Manteision dwyieithrwydd ac addysg Gymraeg yn cael eu hyrwyddo ar draws y rhanbarth. Parhad a dilyniant i ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg a dwyieithog mewn Addysg Bellach. Cynyddu'r niferoedd sy'n dilyn cyrsiau addysg uwch drwy gyfrwng y Gymraeg.			

Tud. 34

15	**ADY**	i. Cydweithio gyda Arweinydd Trawsnewid ADY y rhanbarth i adnabod cyfleodd i gefnogi'r gwaith o sicrhau darpariaeth cyfrwng Cymraeg (gwaith mapio taith plentyn). ii. Adnabod gwaelodlin o sgiliau iaith Gymraeg y gweithlu addysg ADY er mwyn asesu, cefnogi a herio cynnydd **A.** Seicolegwyr addysg **B.** Athrawon arbenigol a leolir yn yr awdurdodau **C.** Staff unedau cyfeirio disgyblion (a gyflogir yn uniongyrchol gan yr awdurdod) **D.** Staff mewn canolfannau arbenigol mewn ysgolion (a gyflogir yn uniongyrchol gan yr awdurdod) **E.** Tiwtoriaid cartref **F.** Darparwyr EOTAS **G.** GwE	**Deilliant 6 CSGA: Darpariaeth ADY cyfrwng Cymraeg** Ymateb i'r galw ar lefel rhanbarthol neu isranbarthol. Darpariaeth cyfrwng Gymraeg ar gaei i ddisgyblion gydag ADY. Dealltwriaeth glir o sgiliau iaith Gymraeg y gweithlu a'u gallu i ddysgu trwy gyfrwng y Gymraeg.	Dan arweiniad Margaret Davies , Arweinydd Trawsnewid anghenion dysgu ychwanegol rhanbarth y Gogledd.	Mawrth 2019	

Tud. 35

Ynys Môn	Gwynedd	Conwy	Dinbych	Fflint	Wrecsam
2 x Canolfannau Iaith Cynradd - 4 athro llawn amser ac un rhan amser 5 x Cyd-gysylltwyr Iaith Dalgylchol.	4 x Canolfannau Iaith Cynradd - 7 athrawes llawn amser ac 1 cymhorthydd llawn amser. Canolfan Iaith Uwchradd – 2 athrawes llawn amser. 13 x Cyd-gysylltwyr Iaith dalgylchol. Cyfran o’r arian yn cael ei ddyranu i ysgolion uwchradd y Sir i weithredu’r Polisi Iaith.	Cydlynydd Tîm a Swyddog Strategol y Gymraeg x 1 4 x Athrawon Ymgynghorol y Gymraeg Canolfan Iaith Cynradd - 1 cymhorthydd llawn Cyfran o’r arian yn mynd i ysgolion uwchradd y Sir.	Athro Ymgynghorol y Gymraeg x 1. Cyfran sylweddol o’r cyllid yn cael ei rannu rhwng ysgolion uwchradd y Sir. Cyfran yn mynd ar ysgolion trochi.	Tîm Ymgynghorol y Gymraeg - 2 llawn amser (yn cynnwys Rheolwr Tîm) a 2 athrawes rhan amser (0.8 a 0.5) ac 1 staff gweinyddol rhan amser (20 awr). Adnoddau, hyfforddiant, cefnogaeth ac arweiniad yn bennaf i ysgolion ME. Darpariaeth ar gyfer mewnfudwyr ar sail ysgolion unigol drwy raglen drochi dan arweiniad CA – ar gyfartaledd 1-2 o swyddi CA a gyllidir am 12 wythnos bob blwyddyn ariannol. Cyfran o'r arian yn cael ei ddyrannu i ysgolion uwchradd i gefnogi blaenoriaethau Y Gymraeg. Rheolwr tîm ac 1 arall yn darparu cymorth ar flaenoriaethau'r CSGA a chymorth gweinyddol ar gyfer cyfarfodydd y fforwm CSGA.	2 x Athrawon Ymgynghorol llawn amser – cefnogi ysgolion cyfrwng Saesneg cynradd. Athro/athrawes rhan amser - trochi disgyblion (ariannu’n rhannol gan y GGA, ac yn rhannol gan yr awdurdod). Cefnogi blaenoriaethau’r CSGA.